

Τ' ΑΜΜΑΘΚΙΑ ΣΟΥ

Τζιείνα τ' αμμάθκια σ' εν καθρέφτης της οσσιάς
 τζιαί καθρεφτίζουν νύχταν μέραν την ψυσιήν σου
 αγάπες, λύπες, πίκρες, πλήξες τζιαί χαρές
 ούλλα τα πάντα κλειείς τα μέσ' το δειν σου.
 Έτσι τζ' εγώ σου δείξω 'τσας πως σ' αγαπώ
 τζιαί πως για σεν καρκιοχτυπώ, χαρώ σε,
 αστράφτει τζιείν' το δειν σου τζι' ο φτωχός
 μινίσκω ξιστικός τζιαί πελλετώ σε.
 Μέσα στ' αμμάθκια σου φανίσκεται 'ναν φως
 σαν ν' άφτει μια λαμπού π' απεσσωθκίόν τους
 φεγγολοούν τζι' ούλλα τα πράματα γυρόν
 μαντές τζιαί παίρνουν φως που το δικό τους.
 Τζι' αν πάλε κάποτε π' εν να φουτουνιαστώ
 φύει μου λόος άσσημος τζιυρά μου
 σκουρεύκει τζιείν' το δειν σου τζι' ο φτωχός
 ευτύς χάννω της ώρας τα νερά μου.
 Μέσα τ' αμμάθκια σου γεμώννουσιν οσσιές
 σθήνν' η λαμπού που φέγγει απεσσωθκίόν τους
 τζι' ούλλα ζοφώνουσιν τα πράματα γυρόν
 νέφος σαν να 'σσιασεν τον ουρανόν τους.
 Τζιείνα τ' αμμάθκια σ' εν καθρέφτης της οσσιάς
 τζιαί καθρεφτίζουν νύχταν μέραν την ψυσιήν σου
 αγάπες, λύπες, πίκρες, πλήξες τζιαί χαρές
 ούλλα τα πάντα κλειείς τα μέσ' το δειν σου.

Τάκης Νικολαΐδης

ΚΥΘΡΕΑ
Στρατιωτικός κόμβος
ολόκληρης της περιοχής
η σημερινή Κυθρέα

Αφιέρωμα

Γράφει η Φοίβια Σάββα

Στρατιωτικό κόμβο ολόκληρης της περιοχής, έχουν μετατρέψει τη σημερινή κωμόπολη της Κυθρέας, οι Τούρκοι εισβολείς. Η θέση της Κυθρέας, η οποία δεσπόζει ολόκληρης της γύρω πεδιάδας, αποτελεί και τον κύριο λόγο που οι Τούρκοι εισβολείς αποδίδουν στην κοινότητα ιδιαίτερη στρατιωτική σημασία, αλλά και εξηγεί το γεγονός ότι η κωμόπολη κατοικείται σήμερα ως επί το πλείστον από στρατιωτικούς.

Αυτά, και άλλα ενδιαφέροντα στοιχεία όσον αφορά τις πληροφορίες που υπάρ-

χουν γύρω από την σημερινή εικόνα που παρουσιάζει η Κυθρέα, δίδει στη σημερινή συνέντευξη, ο Πρόεδρος του Σωματείου «Ελευθέρη Κυθρέα» κ. Χριστοδουλος Πέτσας.

Σύμφωνα με τις πληροφορίες που υπάρχουν, αναφέρει ο κ. Πέτσας, πολλά από τα παλιά σπίτια της Κυθρέας γκρεμίστηκαν, ενώ ταυτόχρονα διαδίδεται ότι πολλές από τις καλλιέργειες και τα δένδρα της περιοχής παραμελήθηκαν.

Στην είσοδο του χωριού κοντά στο Γυμνάσιο, «δεσπόζει» επίσης η προτομή

του Κεμάλ Αττατούρκ, ενώ σε διάφορα άλλα σημεία της κοινότητας ανοίχτησαν πλατείες.

Όσον αφορά τον Ξακουστό Κεφαλόβρυσο της Κυθρέας οι τελευταίες πληροφορίες αναφέρουν ότι τα νερά του μειώθηκαν σε μεγάλο βαθμό. Μάλιστα, κατά καιρούς είχε λεχθεί ότι το νερό του Κεφαλόβρυσου έχει στερέψει εντελώς.

Δυο από τις εκκλησίες του χωριού τέλος, εκείνη της Παναγίας της Χαρδακιώτισσας, έχουν μετατραπεί σε τζαμιά.

ΑΝΕΠΤΥΓΜΕΝΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

Οι μνήμες και οι θύμησες έρχονται απανωτές όταν ο κ. Χριστόδουλος Πέτσας μιλά για την Κυθρέα πριν από την τουρκική εισβολή του 74.

«Η κωμόπολη της Κυθρέας, η οποία αποτελούσε τον πυρήνα της γύρω περιοχής, ήταν χωρισμένη σε επτά ενορίες, οι οποίες πήραν το όνομά τους από τον πολιούχο Άγιο τους. Έτσι είχαμε τις εξής ενορίες:

- Αγία Άννα (Ενορία Συρκανιάς)
- Παναγία Χαρδακιώτισσα
- Άγιος Ανδρόνικος
- Άγιος Γεώργιος
- Αγία Μαρίνα
- Θεοτόκος
- Τίμιος Σταυρός (Χρυσίδα).

Στην Κυθρέα, ζούσαν μέχρι το καλοκαίρι του 74 4,000 κάτοικοι, καθαρά Έλληνες, χωρίς ούτε ένα Τούρκο. Συνολικά η Κυθρέα κάλυπτε ένα χώρο, που έφθανε τις 15 χιλιάδες τετραγωνικές σκάλες.

Κύριες ασχολίες των κατοίκων, ήταν η γεωργία, και συγκεκριμένα η καλλιέργεια της ελιάς και των λεμονοδεντρων, καθώς επίσης και διαφόρων φρουτικών δέντρων όπως χρυσομηλιές, ροδιές, συκιές, κ.ά.

Πολύ Ξακουστή, ήταν η Κυθρέα για το λάδι της, το γνωστό θεραπευτικό λάδι της Τζυρκάς, που παράγεται στα ελαιοτριβεία της κοινότητας, και παλαιότερα στους παραδοσιακούς ελιόμυλους.

Γνωστή, ήταν επίσης η Κυθρέα, για τα

ολόγλυκα κραμβιά και τα κουνουπίδια της, τα οποία χρωστούσαν τη γεύση τους στο γλυκό νερό του Κεφαλόβρυσου.

Πηγή εσόδων της περιοχής, αποτελούσαν επίσης τα περίφημα ασβεστολιθικά πετρώματα του Πενταδάκτυλου, τα οποία τροφοδοτούσαν με ασβέστη ολόκληρη την Κύπρο, αλλά εξάγοντο ταυτόχρονα και σε μεγάλες ποσότητες, σε διάφορες χώρες του εξωτερικού.

ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΣΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Από τα παλιά ακόμα χρόνια, οι Κυθρεώτες είχαν παράδοση στα γράμματα. Αρχικά, πολλοί από αυτούς ήταν απόφοιτοι Γυμνασίων, αργότερα όμως προχωρούσαν και σε ανώτατη μόρφωση και καταλάμβαναν διάφορες Κυβερνητικές θέσεις. Πολλοί από αυτούς, γίνονταν ακόμα δάσκαλοι, και η Κυθρέα τροφοδότησε για αρκετές γενιές την Κύπρο με πολλούς δασκάλους.

Στην Κυθρέα, λειτουργούσαν από πολύ παλιά δυο Δημοτικά σχολεία, εκείνο της Χαρδακιώτισσας και εκείνο του Αγίου Ανδρονίκου, στα οποία μάλιστα υπήρχε μικτή φοίτηση, όταν τα υπόλοιπα σχολεία χωρίζοντο ακόμη σε ΠαρθENAγωγεία και ΑρρENAγωγεία.

Λίγα χρόνια πριν από την εισβολή, λειτούργησε στην Κυθρέα και Περιφερειακό Γυμνάσιο, τριτάξιο στην αρχή, και τετρατάξιο στη συνέχεια. Το Γυμνάσιο της Κυθρέας, συγκέντρωνε πέραν των 350 μαθητών, τόσο από την ίδια την Κυθρέα, όσο και από τα χωριά της γύρω περιοχής, τη Βώνη, το Νέο Χωριό, το Τραχώνι, το Παλαίκυθρο, το Έξω Μετόχι.

ΑΓΝΩΣΤΗ Η ΑΣΤΥΦΙΛΙΑ

Η Κυθρέα, απείχε οκτώ μόνο μίλια από τη Λευκωσία, και η συγκοινωνία με την πρωτεύουσα, ήταν ως εκ τούτου πολύ εύκολη. Το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με την ευμάρεια που παρουσίαζε η Κοινότητα, ήταν και οι λόγοι που για την Κυθρέα αποτελούσε άγνωστο «κεφάλαιο» η αστυφιλία. Οι κάτοικοι παρέμεναν στο χωριό, δημιουργούσαν οικογένειες και η Κυθρέα ήταν πάντα όλο ζωή.

Οι πολιτιστικές εκδηλώσεις, αποτελούσαν συχνό φαινόμενο για την Κυθρέα, πριν από την τουρκική εισβολή. Διάφορες θρησκευτικές και εθνικές γιορτές, αλλά και παγκοινοτικές συγκεντρώσεις τη Δευτέρα της Λαμπράς, καθώς και το πανηγύρι της Αγίας Μαρίας στις 17 του Ιούλη κάθε χρόνο, αποτελούν χαρακτηριστικά δείγματα της πολιτιστικής ζωής της Κυθρέας.

Αμέσως μετά την εισβολή, όλοι σχεδόν οι κάτοικοι της Κυθρέας προσφυγοποιήθηκαν εκτός από ορισμένες περιπτώσεις που παρέμειναν για λίγο καιρό εγκλωβισμένοι.

Το 95% των προσφύγων Κυθρεωτών, διαμένουν σήμερα στη Λευκωσία και τα περίχωρα και μόνο το υπόλοιπο 5% βρίσκεται διασκορπισμένο στην υπόλοιπη ελεύθερη Κύπρο και το εξωτερικό.

ΤΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ «ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΚΥΘΡΕΑ»

Έχοντας σαν στόχους και σκοπούς, την ενίσχυση του αγώνα του Κυπριακού λαού για λύση του Κυπριακού προβλήματος και την επιστροφή όλων των προσφύγων στα σπίτια του, αλλά ταυτόχρονα και τη σύσφιξη των σχέσεων και την καλλιέργεια της ενότητας των προσφύγων, οι εκτοπισμένοι σήμερα Κυθρεώτες, ίδρυσαν από τον Αύγουστο του 1975, το Σωματείο «Ελεύθερη Κυθρέα».

Μερικές από τις εκδηλώσεις του Σωματείου, αποτελούν η εκδήλωση «Μνήμη κατεχομένων», η γιορτή της Αγίας Μαρίας το ετήσιο μνημόσυνο πεσόντων και σφαγιασθέντων στην περιοχή Κυθρέας κατά την τουρκική εισβολή κ.ά.

Πάντως, όνειρο και πόθος όλων των Κυθρεωτών, παραμένει πάντα η επιστροφή στα σπίτια στον τόπο που γεννήθηκαν, στην Κυθρέα τους...

ΠΕΤΡΑ, ΧΩΣΤΗ, ΚΑΤΤΟΜΟΥΓΙΑ, ΦΤΕΡΩΤΗ, ΕΠΑΙΖΑΝ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΣΤΗΝ ΚΥΘΡΕΑ...

Η πέτρα, η χωστή, η καττόμουγια, το δακτυλίδι, η φτερωτή, και άλλα, ήταν τα παιχνίδια που έπαιζαν τα παιδιά στην όμορφη Κυθρέα. Όπως θυμάται ο Κώστας Ν. Κανικλίδης στο περιοδικό «Λαο-

γραφική Κύπρος».

Η φτερωτή ήταν ένα παιχνίδι, κατασκευή της Κυθρέας. Όταν είμαστε μικροί, κατασκευάζαμε μόνοι μας τα παιχνίδια μας. Κι' η φτερωτή ήταν μια κατασκευή που αποκτούσε αρκετή επιδεξιότητα.

Στην Κυθρέα υπήρχαν πολλοί μύλοι, που λειτουργούσαν με τη δύναμη του νερού του Κεφαλόθρυσου. Κατασκευάζαμε κι εμείς μύλους σε μικρογραφία και παίζαμε. Η φτερωτή γυρίζοντας έδιδε ώθηση στον μπάκαρη που γύριζε κι' αυτόν. Μ' αυτό τον τρόπο υπαριστούσε και τις μυλόπετρες.

Όλοι μας οι μύλοι - εργοστάσια, γύριζαν και διασκεδάζαμε. Κι' έβλεπες πολλές τέτοιες κατασκευές να λειτουργούν η μια δίπλα στην άλλη, γιατί συναγωνιζόμαστε ποιος να κάνει την καλύτερη. Συνήθως συνεργαζόμαστε δυο παιδιά, αλλά κάποτε εργαζόταν ο καθένας μόνος του κι έφτιαχνε το δικό του μύλο.

Το πιο πάνω παιχνίδι γινόταν μόνο από αγόρια, με θεατές αγόρια πάλιν. Οι κορούδες δεν παρακολουθούσαν, αλλά έπαιζαν αλλού τα δικά τους παιχνίδια.

Τον καιρό του Β' Παγκοσμίου πολέμου, πολύ μας άρεσε να συνεργαζόμαστε στην κατασκευή των φτερωτών μας με τα προσφυγόπουλα που είχαν έλθει με τις μανάδες τους από την Ελλάδα, κυρίως από τη Χίο.

Στην Κυθρέα είχαν καταφύγει πολλοί. Μάλιστα μας είχαν μάθει και δικά τους τραγούδια όπως το Λάζαρο, που ήταν σε πολλά σημεία πιο διασκεδαστικός από το δικό μας...

ΚΥΘΡΕΑ: Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΗΣ ΜΕΣΑΡΙΑΣ

*Νερά κελαριστά, ψηλά πλατάνια
γίγαντες τ' αλογάριστου καιρού
την πράσινη τινάζουν περηφάνεια
κάτω απ' το γαλάζιο τ' ουρανού.
Μια φύση εξωτική και πανωραία
λόφοι κυματιστοί σ' ίδιο ρυθμό
κι ανάμεσα ν' απλώνεται η Κυθρέα
σαν κόσμημα της Κύπρου διαλεκτό.*

Απόσπασμα από το ποίημα «Κυθρέα»

της Χρυσάνθης Ζιτσαία.

Κτισμένη στα πόδια του Γέρου Πενταδάκτυλου, έχει μια πανάρχαια ιστορία. Ο Κεφαλόθρυσος, η μεγάλη θρυσομάνα που τροφοδοτούσε με νερό την αρχαία Σαλαμίνα, τράθηξε πολλούς από τα παλιά χρόνια. Εδώ άκμασε το βασίλειο των Χύτρων. Εδώ έζησε και ο μεγάλος άγιος της Κύπρου ο Άγιος Δημητριανός. Μια αξιόλογη αρχαιολογική περιοχή εδώ, όπου βρέθηκαν πολλά αρχαία.

Ο Κεφαλόθρυσος έκαμε γνωστή την Κυθρέα, όχι μόνο στην Κύπρο, αλλά και στο εξωτερικό. Ήταν η ζωή του τόπου. Πότιζε τεράστιες εκτάσεις λεμονοδέντρων, ελαιοδέντρων, λαχανικών, όχι μόνο της Κυθρέας, αλλά και των γύρω χωριών. Πόσες χιλιάδες ανθρώπων ξεδιψούσαν από τον Κεφαλόθρυσο! Όλη η Μεσαορία έπινε το καθαίο, χωνευτικό νερό του. Τριανταδύο νερόμυλοι δούλευαν νύχτα-μέρα να αλέσουν το σιτάρι όλης της Κύπρου. Και ποιος δεν έζησε στιγμές ηρεμίας και γαλήνης κάτω από τους αιωνόβιους πλάτανους στη μεγάλη πλατεία της πηγής! Αλλοίμονο όμως. Η προδοσία και το έγκλημα παραμόνευαν. Και τώρα;

*Τζιείν τα νερά σου τα κρυά,
άιστα να τζιυλήσουν
να πάσιν ως τα μνήματα
καλά να τα δροσίσουν.*

*Στα μνήματα που θάψασιν
τ' αντρεία τα παιδικιά σου
που μείναν τζιαί θαφτήκασιν
στ' αγκάλια τα δικά σου.*

Απόσπασμα από το ποίημα «Τζυρκά» Στέλιου Πετάση.

Η κωμόπολη της Κυθρέας ξεχύνεται από τους πρόποδες του Πενταδάκτυλου και φτάνει μέχρι κάτω στην πεδιάδα σε μια απόσταση πέραν των τριών μιλίων. Πολύ αραιοκατοικημένη, με τα πανέμορφα σπίτια χωμένα στα ολοπράσινα περιβόλια. Σπιτάκια χωμένα στα ολοπράσινα περιβόλια. Σπιτάκια νοικοκυρεμένα, με τους ευωδιαστούς κήπους με τριανταφυλιές, γιασεμιά και άλλα λουλούδια.

Οι τέσσερις περίπου χιλιάδες κάτοι-

κοι της Κυθρέας, εργατικοί, φιλοπρόοδοι, μοχθούσαν για την πρόοδο του τόπου τους. Όλοι μορφωμένοι, οικογενειάρχες, αγαπημένοι μεταξύ τους. Και φιλόθρησκοι. Κάθε Κυριακή γεμάτες οι επτά εκκλησίες που λειτουργούσαν. Η Αγία Μαρίνα, ο Άγιος Ανδρόνικος, ο Άγιος Γεώργιος, η Χαρδακιώτισσα, η Αγία Άννα, η Θεοτόκος του Τιμίου Σταυρού (Χρυσίδα), μένουν τώρα βουβές. Δεν ακούονται οι ψαλμωδίες, δεν κτυπούν οι καμπάνες.

*Της Κυθρέας βουθή η καμπάνα τρία
χρόνια τώρα 'ναι,
ο γλυκός της σκοπός δεν ακούγεται
στου χωριού μας τις στάνες.
Αχ! Πότ' ευλαβικά θ' απλωθούνε και παλι
τα χέρια
να κτυπήσουν ξανά τις καμπάνες, ν' α-
ναφτούν τ' αγιοκέρια!!!*

Στα τρία Δημοτικά σχολεία της Κυθρέας, τα παιδιά έπαιρναν τις πρώτες βάσεις για τη ζωή. Το μορφωτικό επίπεδο πολύ ψηλό. Και το ολοκαίνουργιο Γυμνάσιο Κυθρέας στολίδι για όλη την περιοχή.

Την παράδοση και τα έθιμα συντηρούσαν οι Κυθρεώτες.

Την νύχτα της Ανάστασης οι «Λαμπρατζιές» φαίνονταν από τη Λευκωσία. Τις σήκωσες οι φωνές και τα τραγούδια της νεολαίας στις «σούσες» αντηχούσαν στις πλαγιές των λόφων.

Και ξαφνικά η καλημέρα κρεμάστηκε στα χείλη μας σαν πέτρα. Ένα κάποιο καλοκαίρι κάποιο Ιούλιο, στα μυρωμένα δέντρα σκόρπισε το μαύρο φύσημα του θάρβαρου Αττίλα. Τη χιλιόχρονη ζωή ερχόταν να σθήσει η προδοσία και η βία. Την Κυθρέα την αέρινη, θα μόλυνε η θρησκεία του τσεκουριού και του μαχαιριού.

Αθάστακτος ο καημός. Πικρή η πεθυμιά.

*Πώς να μη πονέσει η καρδιά
η ψυχή να μη ματώσει
σαν ο νους το χωριό θυμηθεί!
Ολοπράσινο χωριό, ευωδιές γεμάτο!
Κυθρέα, μυριολούλουδη, στα γιασεμιά
πνιγμένη.*

*Θύμηση! Αχ! Θύμηση, του νου θάσανο
μα της καρδιάς ελπίδα.
Εσύ γλυκειά τρέφεις το νου
έτσι που να χαρίσει σε νεύρα
και μπράτσα δύναμη
για Λευτεριά, γι' Αγώνα.*

Απόσπασμα από το ποίημα «Κυθρέα»
Γ. Κοκή.

Ένα το σύνθημά μας. ΔΕΝ ΞΕΧΝΩ.
Ποτέ δεν θα σε ξεχάσουμε Κυθρέα μας.
Δεν ξεχνούμε τα σκλαβωμένα μέρη μας,
τους τάφους των ηρώων μας και των
προγόνων μας.

*Μάνα, μην κλαις λοιπόν.
Θα γυρίσουμε, ναι, στη σκλαβωμένη γη
μας*

*Το θιος μας θα ξαναφτιάξουμε και πά-
λι απ' την αρχή*

*Και τις πληγές θα κλείσουμε με του
καιρού το διάθα.*

*Κι αν χρειαστεί το σπίτι μας θα κτίσου-
με ξανά.*

*Και στην αυλή του ολόκληρος θα λου-
λουδίσει ο κήπος.*

*Θε να ξανάρθει η Άνοιξη στους κάμ-
πους και τα δέντρα.*

ΠΑΝΤΑ ΔΕΜΕΝΑ ΣΦΙΚΤΑ, ΚΥΘΡΕΑ ΚΑΙ ΚΕΦΑΛΟΒΡΥΣΟΣ

Κυθρέα και Κεφαλόβρυσος ήταν από πάντα αλληλένδετα. Μια παράδοση λέει, πως το νερό του Κεφαλόβρυσου έρχεται από την Τουρκία. Ρέει κάτω από το θυθό της θάλασσας, φθάνει στον Πενταδάκτυλο και χύνεται στην Κυθρέα.

Κάποιοι ζητιάνος, σύμφωνα πάντα με την παράδοση, που ζητιάνευε στην Τουρκία, έχασε τον άππον του (ένα σκωφοειδές αγγείο στο οποίο οι οδοιπόροι φύλαγαν τα τρόφιμά τους), με τις ελιές, σ' ένα ποταμό της Τουρκίας. Μετά από χρόνια πολλά, βρήκε στην Κυθρέα τον άππον του στο πετρόκτιστο αυλάκι του Κεφαλόβρυσου.

Μια κάποια θετική εξήγηση για την προέλευση των νερών του Κεφαλόβρυσου, είναι πως προέρχονται από τον οροσειρά του Πενταδάκτυλου, που τα πε-

τρώματα είναι ασβεστολιθικά, απορροφούν νερό και σχηματίζουν έτσι μια λίμνη κάτω από το θουνό που χύνεται ύστερα στη νότια πλευρά του Πενταδάκτυλου την Κυθρέα.

Τον καιρό της Τουρκοκρατίας οι Τούρκοι ήθελαν να έχουν τα προνόμια των νερών

Όμως ο Παπά-Ζαχαρίας Ιωάννου Χ' Παπάς, ή Παπά Ζαχαρίας (1821-1906) πήγε στην Τουρκία και εξασφάλισε με φερμάνι τα προνόμια για τα νερά.

Αργότερα ο Αρχιεπίσκοπος Κύριλλος Β' (Κυριλλάτσος) έκτισε την πλατεία του Κεφαλόβρυσου. Μάλιστα, στον τοίχο της πλατείας, υπήρχε και μια πλάκα, στην οποία αναγράφοντο τα εξής: «Ανοικοδομήθη επί Αρχιεπισκόπου Κυρίλλου προς χάριν των επισκεπτών».

Στις 29 Ιουνίου γιόρταζαν το Πάσχα της θρύσης, γινόταν αγιασμός, και όλος ο κόσμος πανηγύριζε. Τα νερά ημέρυσαν τους ανθρώπους, τα ζώα και τους τόπους. Οι επτά ενορίες της Κυθρέας είναι: 1. Αγία Άννα 2. Παναγία Χαρδακιώτισσα 3. Άγιος Γεώργιος 4. Άγιος Ανδρόνικος 5. Αγία Μαρίνα 6. Θεοτόκος 7. Εκκλ. Τιμίου Σταυρού ήταν πάντα ζωντανές. Τα φυτά και τα δέντρα πλούσια, οι κήποι θαλεροί και η αρχοντοκυρά της Κυθρέας νανούριζε το παιδί της έτσι:

*Αγία Μαρίνα της Τζυρκάς
Τζι' Αγία Σοφκιά της χώρας
έπαρ' το πέρα γύρισ' το
τζιαι πάλοι στράφου φερ' μου το.
Έπαρ' το πέρα των περών
να κόψει μούττες των δεντρών
να δει τα δέντρα πως αθκειούν
τζιαι τα πουλιά πως κελαδούν
να δει νερά τρεχάμενα
να δει πουλιά πετάμενα.*

■ **Αλλά κι η λαϊκή μούσα πάντα έβρισκε έμπνευση στο Κεφαλόβρυσο:**

*Έχει μια θρύσην στην Τζυρκάν,
με δώδεκα καννούρες
που πάσιν τζιαι γεμώννουσι
μουζούρες τζιαι γιαλλούρες
Το δειν της μαυρομμάτας μου
όπου κι' αν το δικλήσει
να σιει νερόν τρεχάμενον*